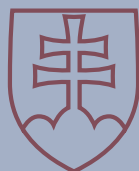

**NÁRODNÁ PROTIDROGOVÁ STRATÉGIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
na obdobie rokov 2013 – 2020**

**NATIONAL ANTI-DRUG STRATEGY OF THE
SLOVAK REPUBLIC
for the period 2013 – 2020**

MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

BRATISLAVA 2013

**NÁRODNÁ PROTIDROGOVÁ STRATÉGIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**
na obdobie rokov 2013 – 2020

**NATIONAL ANTI-DRUG STRATEGY OF THE
SLOVAK REPUBLIC**
for the period 2013 – 2020

MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

BRATISLAVA 2013

OBSAH

CONTENTS

Národná protidrogová stratégia Slovenskej republiky je definovaná ako základný strategický dokument Slovenskej republiky v oblasti protidrogovej politiky, ktorý vychádza z Protidrogovej stratégie Európskej únie na obdobie 2013 – 2020.

Táto Národná protidrogová stratégia Slovenskej republiky na obdobie rokov 2013 – 2020 (ďalej len „NPS“) je v poradí piatym dokumentom vlády Slovenskej republiky, ktorým v roku 1995 položila základy národnej protidrogovej politiky a ktoré ďalej rozvíja a aktualizuje. Vláda Slovenskej republiky sa svojou protidrogovou politikou hlási k medzinárodným dohodám Organizácie spojených národov (ďalej len „OSN“) o drogách, k Politickej deklarácií o základných princípoch znižovania dopytu po drogách zo Zvláštneho zasadnutia Valného zhromaždenia OSN z júna 1998, k Politickej deklarácií a Akčnému plánu o medzinárodnej spolupráci, vedúcej k vytvoreniu komplexnej a vyváženej stratégie v rámci boja proti svetovému problému drog (Komisia pre narkotiká OSN, marec 2009), k záverom Dublinskej konferencie o podobe budúcej protidrogovej stratégie Európskej únie a k programu Svetovej zdravotníckej organizácie Zdravie pre všetkých v 21. storočí.

Slovenská republika (ďalej len „SR“) ako členský štát Európskeho spoločenstva pri tvorbe NPS rešpektuje všeobecný politický rámec a hlavné priority Európskej únie (ďalej len „EÚ“). V európskom kontexte na obdobie 2013 – 2020 určili členské štáty a inštitúcie EÚ rámec, účel a ciele protidrogovej stratégie, ktoré budú slúžiť ako východisko pre dva nasledujúce štvorročné protidrogové akčné plány EÚ. Spoločným základom národných stratégií a/alebo akčných plánov členských štátov je vyvážený prístup k znižovaniu ponuky drog a dopytu

po drogách a preferencia hodnôt, na ktorých je EÚ založená: úctu k ľudskej dôstojnosti, slobodu, demokraciu, rovnosť, solidaritu, právny štát a ľudské práva.

NPS vychádza zo zásad, ktoré sú zakotvené v legislatívnom rámci SR. Cieľom je chrániť a zvyšovať blaho spoločnosti a jednotlivcov, chrániť verejné zdravie, poskytovať vysoký stupeň bezpečnosti pre širokú verejnosť a zabezpečiť multidisciplinárny, integrovaný, vyvážený a faktami podložený prístup k drogovej problematike.

Prostredníctvom priorít a opatrení, predovšetkým v oblasti nelegálnych drog, podporovaných a koordinovaných prostredníctvom tejto NPS, by sa mal do roku 2020 dosiahnuť celkový účinok v súvislosti s kľúčovými aspektmi drogovej situácie v SR. Tieto priority a opatrenia majú zaistiť vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia, sociálnej stability a bezpečnosti, a to prostredníctvom uceleného, účinného a efektívneho vykonávania opatrení, intervencií a prístupov k zníženiu dopytu po drogách a ich ponuky na národnej úrovni, úrovni EÚ a medzinárodnej úrovni, ako aj prostredníctvom minimalizácie potenciálnych neúmyselných negatívnych dôsledkov súvisiacich s vykonávaním týchto opatrení.

NPS vychádza z poznatkov získaných pri vykonávaní predchádzajúcich protidrogových stratégií SR a súvisiacich akčných plánov, vrátane zistení a odporúčaní, ktoré vzišli z hodnotenia ostatnej Národnej protidrogovej stratégie SR na obdobie rokov 2009 – 2012, pričom zohľadňuje relevantný vývoj a iné opatrenia v oblasti protidrogovej politiky SR, na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni.

Problematika drog je národnou a medzinárodnou otázkou, ktorú je potrebné

riešiť globálne. V tejto súvislosti zohráva dôležitú úlohu koordinovaná činnosť na úrovni EÚ.

NPS poskytuje spoločný a na faktoch založený rámec pre riešenie drogovej problematiky v rámci SR i mimo nej. Stratégia poskytuje rámec pre spoločné a doplnkové opatrenia, zaisťujúc tak účinné a efektívne

využívanie zdrojov investovaných do tejto oblasti, pričom zohľadňuje inštitucionálne a finančné obmedzenia a kapacity SR a inštitúcií SR.

Cieľom NPS je prispieť k zníženiu dopytu po drogách a ich ponuky v rámci SR, ako aj k zníženiu zdravotných a sociálnych rizík a škôd spôsobených drogami.

NÁRODNÁ PROTIDROGOVÁ STRATÉGIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY na obdobie rokov 2013 – 2020

Úvod

1. Národná protidrogová stratégia Slovenskej republiky na obdobie rokov 2013 – 2020 (ďalej len „NPS“) zohľadňuje nové prístupy a venuje sa novým problémom a potrebám, ktoré sa v ostatných rokoch identifikovali v SR, ako je predovšetkým:

- » narastajúci trend polyvalentného užívania psychoaktívnych látok) vrátane kombinácie nelegálnych látok s legálnymi, akými sú alkohol alebo kontrolované lieky na predpis,
- » trend nárastu užívania stimulantov, najmä pervitínu, iných syntetických drog amfetamínového typu, ako aj experimentovania s novými psychoaktívnymi látkami (derivátmi syntetických kanabinoïdov a katiónov),
- » potrebu zabezpečiť osobitnú, efektívnu kontrolu liekov na predpis, s obsahom psychoaktívnych látok a drogových prekurzorov,
- » napriek poklesu injekčného užívania pretrváva medzi vnútrožilovými užívateľmi drog značný výskyt ochorení prenášaných krvou, najmä vírusu hepatitídy C,
- » pretrvávanie potenciálnych rizík nových nákaz HIV a iných infekčných ochorení v dôsledku rizikového správania užívateľov drog,
- » potreba zvýšiť kvalitu, rozsah a diverzifikáciu služieb na zníženie dopytu po

drogách (prevencia, liečba, resocializácia a harm reduction) na platforme jednotných štandardov poskytovaných služieb,

- » potreba riešiť užívanie drog prostredníctvom prístupu založeného na integrovanej špecializovanej zdravotnej starostlivosti, zameriavajúc sa pritom okrem iného na komorbiditu,
- » rastúca dynamika trhu s nelegálnymi drogami a novými psychoaktívnymi látkami, predovšetkým v oblasti ich výroby, pašovania, distribúcie a obchodovania s nimi,
- » globalizácia nelegálneho trhu s drogami a prekurzormi, ktorú urýchľuje používanie komunikačných a informačných technológií,
- » novelizácia legislatívnych predpisov s cieľom efektívnejšieho využívania trestnoprávných postihov v prípadoch menej závažných drogových trestných činov, najmä zvýšeným využívaním alternatívnych trestov,
- » primeraná integrácia opatrení a služieb vo väzenstve na znižovanie rizík súvisiacich s užívaním drog,
- » potreba predchádzať tomu, aby prekurzory, pre-prekurzory²⁾ a ďalšie kľúčové chemické látky, ktoré sa používajú pri nelegálnej výrobe drog, unikali z legálneho obchodného prostredia na

¹ Termínom „psychoaktívne látky“ sú myslené akékoľvek omamné a/alebo psychotropné látky.

² Termínmy „pre-prekurzory“ a „ďalšie kľúčové chemické látky“ sú myslené chemikálie, ktoré môžu byť využité k výrobe prekurzorov, potrebných na výrobu drog.

nelegálny trh a potreba zabrániť zneužívaniu chemických látok, ktoré sa používajú ako riediace prímеси,

- » riešenie nedostatočného legislatívneho a inštitucionálneho ukotvenia podpory, výkonu a koordinácie protidrogovej politiky a multidisciplinárneho prístupu k drogovej problematike na národnej úrovni vo väzbe na požiadavky a legislatívu EÚ,
- » potreba využívať nové metódy získavania informácií o drogovej problematike.

Cieľom NPS je:

- » prispieť k merateľnému zníženiu dopytu po drogách, závislosti od drog a zdravotných a sociálnych rizík a škôd súvisiacich s drogami,
- » prispieť k potláčaniu drogovej kriminality a nelegálneho trhu s drogami a prekuzormi a k redukcii dostupnosti nelegálnych drog a nových psychoaktívnych látok,
- » podporiť viacúrovňovú koordináciu prostredníctvom aktívnej diskusie a analýzy vývoja a výziev v oblasti drog na regionálnej a národnej úrovni,
- » prispieť k lepšiemu šíreniu výsledkov monitorovania, výskumu a hodnotení a lepšiemu porozumeniu všetkým aspektom drogovej problematiky, ako aj účinkom intervencií s cieľom poskytnúť komplexné podklady pre tvorbu politiky a opatrení,
- » ďalej posilniť dialóg a spoluprácu v rámci EÚ, s tretími krajinami a s medzinárodnými organizáciami v oblasti znižovania dopytu a ponuky drog.

2. NPS buduje na výsledkoch, ktoré SR dosiahla v oblasti nelegálnych drog, pričom do svojich východísk musí začleniť komplexné hodnotenie aktuálnej situácie, a to hodnotenie založené na dôkazoch.

3. NPS je štruktúrovaná okolo dvoch oblastí protidrogovej politiky:

- » zníženie dopytu po drogách,
- » zníženie ponuky drog

a okolo troch prierezových tém:

- » koordinácia,
- » medzinárodná spolupráca,
- » výskum, informácie, monitorovanie a hodnotenie.

4. Dva po sebe nasledujúce protidrogové akčné plány NPS, ktoré budú vypracované v roku 2013 a v roku 2017, poskytnú zoznam konkrétnych opatrení spolu s časovým harmonogramom, zodpovednými aktérmi, ukazovateľmi a nástrojmi hodnotenia.

5. Po náležitom zohľadnení aktuálnej situácie v oblasti drog a identifikovaných potrieb stratégie sa vyberie obmedzený počet cielených opatrení v oboch oblastiach protidrogovej politiky a v rámci troch prierezových tém, ktoré sa začlenia do akčných plánov na základe kritérií, medzi ktoré patria:

- » opatrenia musia byť založené na faktoch, vedecky podložené a nákladovo efektívne a ich cieľom musia byť realistické a merateľné výsledky, ktoré je možné vyhodnotiť,

» opatrenia budú zasadené do časového rámca, budú sa na ne vzťahovať príslušné referenčné ukazovatele a ukazovatele plnenia a budú určení aktéri zodpovední za ich vykonanie, hodnotenie a podávanie správ,

» opatrenia musia mať jednoznačný význam z pohľadu SR a musia poskytovať pridanú hodnotu.

6. Koordinačný orgán SR pre protidrogovú politiku (Rada vlády Slovenskej republiky pre protidrogovú politiku), prostredníctvom svojej exekutívy, na základe informácií zo strany zainteresovaných spolupracujúcich rezortov, Národného monitorovacieho centra pre drogy, orgánov činných v trestnom konaní, ďalších príslušných inštitúcií a orgánov SR, ako aj zo strany občianskej spoločnosti - vypracuje posúdenie tejto NPS v polovici jej trvania (t.j. v roku 2016) na účely prípravy druhého akčného plánu na obdobie 2017 – 2020. Po ukončení NPS a jej akčných plánov v roku 2020, koordinačný orgán SR

I. Zníženie dopytu po drogách

1. Zníženie dopytu po drogách zahŕňa škálu rovnako dôležitých a navzájom sa posilňujúcich a významovo rovnako dôležitých opatrení, medzi ktoré patria: prevencia (environmentálna, univerzálna, selektívna a indikovaná), včasné odhaľovanie a intervencie, znižovanie rizík a škôd, liečba, rehabilitácia, opätovné sociálne začlenenie a vyliečenie.

2. Cieľom NPS v tejto oblasti je:

- » predchádzať škodlivému užívaniu a zneužívaniu drog a vzniku závislostí od psychoaktívnych látok,

pre protidrogovú politiku, prostredníctvom svojej exekutívy, vypracuje a predloží na rokovanie Vlády SR komplexné vyhodnotenie vykonávania opatrení NPS, s cieľom poskytnúť vstupné informácie a odporúčania pre ďalší vývoj protidrogovej politiky SR.

7. Za účelom dosiahnutia cieľov a zabezpečenia efektívnosti NPS sa budú vždy, keď to bude možné, a v rámci príslušných právomocí využívať existujúce nástroje a inštitúcie pôsobiace v drogovej problematike relevantné pre kľúčové aspekty tejto stratégie, vrátane mimovládnych neziskových organizácií, a to tak v rámci SR ako aj v rámci medzinárodnej spolupráce. Koordinačný orgán SR pre protidrogovú politiku zabezpečí, aby činnosti v oblasti nelegálnych drog v SR boli koordinované a aby sa navzájom dopĺňali.

8. Plánované a uplatňované finančné prostriedky na realizáciu cieľov NPS sa sledujú a vyhodnocujú v Medzirezortnom programe Protidrogová politika.

» prispieť k merateľnému zníženiu miery užívania nelegálnych drog a iných psychoaktívnych látok,

» predchádzať zdravotným a sociálnym rizikám a škodám, ktoré súvisia s užívaním drog, a znížiť ich prostredníctvom integrovaného, multidisciplinárneho a na faktoch založeného prístupu a pomocou presadzovania a zabezpečovania súladu medzi opatreniami predovšetkým v oblasti zdravia, v sociálnej oblasti, v oblasti vzdelávania a presadzovania práva,

» zamerať prevenciu na rizikové vývinové obdobia, v ktorých sa začínajú užívať psychoaktívne látky - bez ohľadu na ich právny status.

3. V oblasti zníženia dopytu po drogách sa určili tieto priority (bez určenia poradia dôležitosti):

3.1. Zlepšiť dostupnosť, prístupnosť a pokrytie účinných a diverzifikovaných opatrení na zníženie dopytu, podporovať využívanie a výmenu najlepších postupov a uplatňovať kvalitatívne normy v oblasti prevencie, včasného odhaľovania a intervencie, zníženia rizík a škôd, liečby, rehabilitácie, opätovného sociálneho začlenenia a vyliečenia.

3.2. Zlepšiť dostupnosť a účinnosť preventívnych programov (od počiatocného účinku po dlhodobú udržateľnosť) a zvýšiť informovanosť o rizikách spojených s užívaním nelegálnych drog a iných psychoaktívnych látok a súvisiacich dôsledkoch. Na tento účel by preventívne opatrenia mali zahŕňať včasné odhaľovanie a intervenciu, podporu zdravého životného štýlu a cielenú prevenciu (t.j. selektívnu a indikovanú) zameranú tiež na rodiny a komunity.

3.3. Posilniť a rozvíjať účinné opatrenia pre riešenie kombinovaného užívania drog (polykonzumácie) vrátane užívania legálnych látok a nelegálnych látok súčasne, zneužívanie kontrolovaných liekov na predpis a užívanie nových psychoaktívnych látok.

3.4. Podporovať účinné opatrenia na zníženie rizík a škôd a ďalší výskum týkajúci sa efektívnosti opatrení

smerujúcich k redukcii úmrtí, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s užívaním drog ako aj opatrení vo vzťahu k infekčným ochoreniam súvisiacim s užívaním drog (HIV, vírusovej hepatitídy, ako aj sexuálne prenosných chorôb a tuberkulózy).

3.5. V závislosti od potrieb rozšíriť dostupnosť, prístupnosť a pokrytie účinnej a diverzifikovanej protidrogovej liečby v celej SR pre problematických a závislých užívateľov drog vrátane užívateľov neopioidných látok tak, aby všetky osoby, ktoré si to želajú, mohli absolvovať protidrogovú liečbu.

3.6. Podľa potreby rozšíriť tvorbu, dostupnosť a pokrytie opatrení na zníženie dopytu vo väzenskom prostredí na základe posúdenia zdravotných parametrov a potrieb väzňov s cieľom dosiahnuť starostlivosť na kvalitatívne rovnakej úrovni ako starostlivosť v spoločnosti, v súlade s právom na zdravotnú starostlivosť a ľudskú dôstojnosť ukotveným v Ústave SR ako aj v Európskom dohovore o ľudských právach a Charte základných ľudských práv. Starostlivosť by sa mala zaistiť počas všetkých fáz trestného konania a po prepustení na slobodu.

3.7. Vytvoriť a rozšíriť integrované modely starostlivosti, ktoré pokrývajú potreby súvisiace s duševnými a/alebo telesnými zdravotnými problémami, rehabilitáciu a sociálnu podporu, na účely zlepšenia zdravotnej a sociálnej situácie, opätovného sociálneho začlenenia a vyliečenia problematických a závislých užívateľov drog vrátane užívateľov postihnutých komorbiditou.

3.8. Vytvoriť účinné a diferencované

opatrenia na zníženie dopytu po drogách, ktorých cieľom je znížiť počet osôb začínajúcich s drogami a/alebo oddialiť vek, v ktorom sa začínajú užívať drogy, a ktoré náležitým spôsobom reagujú na potreby špecifických skupín a spôsoby a rámce užívania drog, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať zraniteľným a marginalizovaným skupinám.

3.9. Prostredníctvom koordinovaných a účinných spoločných prístupov

II. Znižovanie ponuky drog

1. Medzi opatrenia v oblasti znižovania ponuky drog patrí predchádzanie trestnej činnosti súvisiacej s drogami a jej potlačanie, najmä pokiaľ ide o organizovanú drogovú trestnú činnosť, vrátane medzinárodnej, a to prostredníctvom spolupráce v oblasti presadzovania práva, odhaľovania nelegálnej výroby a distribúcie drog a prekurzorov, konfiškácie príjmov pochádzajúcich z drogovej trestnej činnosti, vyšetrovania a kontroly hraníc.

2. Cieľom NPS v oblasti znižovania ponuky drog a je prispieť k zníženiu dostupnosti nelegálnych drog, nových psychoaktívnych látok a zneužívania prekurzorov a to odhaľovaním nových pašeráckych ciest a modus operandi pri výrobe, pašovaní a obchodovaní s nelegálnymi drogami a prekurzormi, posilnením medzinárodnej spolupráce pri rozkladaní medzinárodných organizovaných skupín, ktoré sú zapojené do nelegálnej výroby drog a obchodovania s nimi, ďalej efektívneho využívania nástrojov trestného práva, ako aj účinného presadzovania práva.

predchádzať miestnym a regionálnym epidémiám užívania drog, ktoré môžu predstavovať hrozbu pre verejné zdravie v SR.

3.10. Priority v oblasti zníženia dopytu po drogách musia zohľadňovať špecifické charakteristiky, potreby a výzvy drogovkej problematiky na národnej úrovni, regionálnej úrovni a na úrovni lokálnych komunít. Je nevyhnutné, aby sa na všetkých úrovniach poskytli na tento účel primerané zdroje.

3. V oblasti zníženia ponuky drog sa určili tieto priority (bez určenia poradia dôležitosti):

3.1. Posilniť spoluprácu a koordináciu medzi orgánmi presadzovania práva na strategickej a operačnej úrovni, vrátane medzinárodnej úrovne v oblasti výmeny informácií (výmenu najlepších postupov a poznatkov, ako aj realizáciu spoločných operácií a vyšetrovaní v reálnom čase). Prioritou by mala byť spolupráca s EÚ, ako aj bilaterálna spolupráca s krajinami, ktoré hraničia so SR v oblasti potlačania organizovanej trestnej činnosti súvisiacej s drogami, ktorá je zacielená na SR a/alebo EÚ, resp. ktorá je páchaná na jej území.

3.2. Obmedziť výrobu, pašovanie, distribúciu a predaj nelegálnych drog a nových psychoaktívnych látok, ktoré hoci nie sú zahrnuté pod kontrolu medzinárodných dohovorov OSN (1961, 1971), môžu predstavovať porovnateľné zdravotné alebo sociálne riziko, aké predstavujú nelegálne omamné látky a psychotropné látky. Potláčať

obchodovanie s takýmito látkami na území SR a/alebo EÚ (v rámci cezhraničnej spolupráce), ako aj zamedziť zneužívanie drogových prekurzorov, pre-prekurzorov a ďalších kľúčových chemických látok, ktoré sa používajú pri nelegálnej výrobe drog.

3.3. Účinne reagovať na nové trendy, akými sú napr. výskyt nových psychoaktívnych látok na trhu, zneužívanie nových prekurzorov, pre-prekurzorov, alebo zneužívanie chemických látok, ktoré sa používajú ako riediace prímеси pre nelegálne drogy, a výskyt nových spôsobov pašovania drog a prekurzorov.

3.4. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať novým informačným a komunikačným technológiám, ktoré zohrávajú významnú úlohu pri uľahčovaní výroby, uvádzaní na trh, a distribúcii drog a nových psychoaktívnych látok, ako aj obchodovania s nimi (predovšetkým v prípade nových psychoaktívnych látok sa predaj uskutočňuje prostredníctvom internetu). Je potrebné zabezpečiť systematický monitoring dostupnosti drog, nových psychoaktívnych látok a prekurzorov prostredníctvom internetu.

3.5. SR ako členský štát EÚ bude naďalej spolupracovať a vo vhodných prípadoch koordinovať svoju činnosť na úrovni EÚ spolu s príslušnými orgánmi a agentúrami EÚ a medzinárodnými orgánmi a agentúrami, akými sú Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (ďalej len „EMCDDA“) Europol, Eurojust atď., a v plnej miere bude využívať existujúce nástroje a metódy vytvorené v rámci spolupráce v oblasti presadzovania práva, ako napr. policajnú

a expertíznu činnosť, prácu na základe spravodajstva, identifikáciu drog, spoločné vyšetrovacie tímy, spoločné policajno-colné operácie, ako aj relevantné iniciatívy (ako napr. projekty EMPACT) a regionálne platformy.

3.6. Keď takéto úlohy nie sú iniciované alebo vykonávané prostredníctvom národného zastúpenia Europolu, môžu sa v prípade potreby vytvoriť ad hoc regionálne iniciatívy alebo platformy spolupráce na účely riešenia vznikajúcich hrozieb vyplývajúcich z meniacich sa trás obchodovania s drogami a vznikajúcich centier organizovanej trestnej činnosti. Vykoná sa tak prostredníctvom koordinovaných operačných opatrení. Takéto opatrenia musia byť zlučiteľné s existujúcimi právnymi a operačnými ustanoveniami na úrovni EÚ a musia tieto dohovy dopĺňať, pričom sa musia zakladať na posúdeniach a analýze hrozieb. Takéto štruktúry spolupráce by mali byť flexibilné, môžu byť dočasnej povahy v závislosti od budúceho vývoja špecifickej hrozby, na riešenie ktorej sú určené, a mali by úzko spolupracovať so všetkými príslušnými agentúrami a platformami EÚ, najmä s Europolom a Eurojustom.

3.7. V prípade potreby posilniť spoluprácu v drogovej oblasti medzi trestnoprávnymi orgánmi a orgánmi presadzovania práva na národnej a regionálnej úrovni, ako aj v rámci EÚ a využívať pritom existujúce postupy, a ktoré sú založené na rýchlejších a presnejších reakciách. Podporiť činnosti v rámci spolupráce trestnoprávných orgánov, orgánov presadzovania práva a spravodajských služieb (napr. Eurojust).

3.8. Potrebným cieľným spôsobom posilniť legislatívny rámec SR tak, aby sa posilnila reakcia SR pri riešení nových trendov, aby sa zabezpečilo, že jednotlivé činnosti v rámci spolupráce sa vzájomne dopĺňajú s cieľom rozložiť skupiny páchajúce organizovanú, aj cezhraničnú drogovú trestnú činnosť a následnú konfiškáciu príjmov z trestnej činnosti súvisiacich s nelegálnou výrobou, distribúciou, predajom, prechovávaním a užívaním drog, prostredníctvom plného využitia európskej siete úradov pre vyhľadávanie majetku, a teda aby sa zaistila účinnejšia reakcia na obchodovanie s drogami. Môže sa preskúmať ďalšia tvorba príslušných nástrojov na presadzovanie práva (účinné legislatívne opatrenia).

3.9. Je potrebné, aby sa SR usilovala o efektívnejšiu politiku v oblasti

zníženia ponuky drog, a to posilnením hodnotenia politiky a analýzy v záujme lepšieho porozumenia trhu s drogami a prekurzormi, trestnej činnosti súvisiacej s drogami a účinnosti opatrení presadzovania práva súvisiacich s drogami a prekurzormi.

3.10. Na účely predchádzania trestnej činnosti, zabránenia recidívy a zvýšenia účinnosti trestnoprávneho systému bude SR vo vhodných prípadoch a pri zaistení proporcionality nabádať na využívanie, monitorovanie a účinné vykonávanie politiky a programov v oblasti drog vrátane úkonov po zatknutí a vhodných alternatív k donucovacím sankciám (ako je vzdelávanie, liečba, rehabilitácia, následná starostlivosť a opätovné sociálne začlenenie) pre páchatelov užívajúcich drogy.

III. Prierezová téma: koordinácia

1. Cieľ koordinácie v oblasti protidrogovej politiky SR je dvojaký – zabezpečiť synergiu, komunikáciu a účinnú výmenu informácií a názorov na podporu cieľov politiky a zároveň nabádať na aktívnu politickú diskusiu a analýzu vývoja a výziev v oblasti zneužívania drog na národnej úrovni, na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni.

2. Koordinácia je na jednej strane potrebná na regionálnej a národnej úrovni, medzi inštitúciami v rámci SR, ďalej medzi členskými krajinami v rámci EÚ a ďalšími príslušnými európskymi orgánmi a občianskou spoločnosťou.

3. V oblasti koordinácie sa určili tieto priority (bez určenia poradia dôležitosti):

3.1. Na základe zásady súčinnosti zabezpečiť synergiu, ucelenosť a účinné pracovné postupy medzi príslušnými rezortmi, inštitúciami, orgánmi a iniciatívami SR a zároveň sa vyhnúť zdvojovaniu činnosti, zaistiť efektívnu výmenu informácií, účinne využívať zdroje a zaručiť kontinuitu činnosti medzi rezortmi.

3.2. Legislatívne upraviť a posilniť postavenie medzirezortného koordináčného orgánu Slovenskej republiky pre oblasť drog a jeho výkonnej zložky.

3.3. V rámci koordináčnej činnosti sa vyžaduje vyvážený prístup k problému drog, zacielený rovnako dôrazne na dopyt po drogách a ponuku drog,

vyžaduje úzku spoluprácu, súčinnosť a výmenu informácií s ďalšími príslušnými pracovnými orgánmi SR vrátane oblasti zahraničných vecí a ďalších relevantných iniciatív SR v oblasti justičných a trestných vecí, presadzovania práva, verejného zdravia a sociálnych vecí, školstva, a to na všetkých úrovniach (národnej, regionálnej a lokálnej).

3.4. Zabezpečiť, aby SR ďalej rozvíjala a uplatňovala pracovné metódy a najlepšie postupy pre multidisciplinárnu spoluprácu na podporu cieľov stratégie a aby sa tieto metódy a postupy podporovali na národnej úrovni.

3.5. Poskytnúť príležitosti na prediskutovanie, monitorovanie a hodnotenie

otázok koordinácie, spolupráce, nových trendov, účinných intervencií a ďalších aspektov vývoja v oblasti tejto politiky, ktoré majú pre protidrogovú stratégiu pridanú hodnotu a ktorých výstupy budú prerokované aj na úrovni EÚ, napr. počas zasadnutí národných protidrogových koordinátorov.

3.6. Podporovať a nabádať na aktívnu a zmysluplnú účasť a angažovanosť občianskej spoločnosti, vrátane mimovládnych organizácií, ako aj mládeže, užívateľov drog a príjemcov služieb súvisiacich s drogami, v procese tvorby a uplatňovania protidrogovej politiky na národnej úrovni, úrovni EÚ a medzinárodnej úrovni.

IV. Prierezová téma: medzinárodná spolupráca

1. Globálny charakter drogového fenoménu si vyžaduje pokračovať v spolupráci s členskými štátmi EÚ a príslušnými medzinárodnými organizáciami v zmysle zásad spoločnej /zdieľanej zodpovednosti a komplexného, vyváženého a na faktoch založeného prístupu v riešení drogovkej problematiky – znižovaní dopytu po drogách a znižovaní ponuky drog.

2. V oblasti medzinárodnej spolupráce sa určili tieto priority (bez určenia poradia dôležitosti):

2.1. Prostredníctvom Stálych misií SR pre Organizáciu spojených národov vo Viedni, Ženeve a New Yorku bude v protidrogovej oblasti aj naďalej upevňovať spoluprácu s Úradom OSN pre drogy a kriminalitu so sídlom vo Viedni, Komisiou OSN pre omamné látky, Svetovou zdravotníckou organizáciou

a ďalšími inštitúciami OSN pôsobiacimi v oblasti drogovkej problematiky.

2.2. SR bude intenzívne pokračovať v rozvoji spolupráce a koordinácie aktivít s orgánmi a členskými štátmi EÚ v oblasti protidrogovej politiky. Bude sa podieľať na presadzovaní vyváženého európskeho prístupu k problému s drogami a rozvoji medzinárodnej spolupráce v súlade s platnými dohodami o spolupráci a pridružení na princípe partnerstva a spoločnej zodpovednosti. Úsilie zameria, v súlade s politickými vzťahmi a rámcovými dohovormi EÚ v oblasti drog a prekurzorov, na rozvoj spolupráce s tretími krajinami, susednými krajinami a krajinami pôvodu, resp. tranzitu drog a prekurzorov. Ide predovšetkým o rámcové dohovory EÚ upravujúce vzťahy s troma skupinami krajín: prístupujúcimi,

kandidátskymi a potenciálnymi kandidátmi na členstvo v EÚ, krajinami Európskej susedskej politiky (ESP) a inými tretími krajinami.

2.3. SR sa bude aj naďalej aktívne zapájať do činnosti Horizontálnej pracovnej skupiny pre drogy pri Rade EÚ a bude vystupovať na úrovni Výboru stálych predstaviteľov členských krajín EÚ pri príprave externých a politických stanovísk a dokumentov určených na schválenie Radou EÚ a/alebo Európskym parlamentom.

2.4. SR bude naďalej pokračovať v spolupráci s Pompidou Group Rady Európy pre drogovú problematiku v rámci jej pracovných programov.

2.5. Prostredníctvom rozvoja a skvalitňovania nástrojov monitorovania situácie s drogami v spoločnosti sa bude aktívne podieľať na práci Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogové závislosti a rozvoji spolupráce s národnými strediskami pre monitorovanie drog členských krajín EÚ v rámci európskej informačnej siete o drogách (Reitox).

2.6. SR bude participovať na relevantných spoločných colných či policajno – colných operáciách pod záštitou Svetovej colnej organizácie (WCO) a Pracovnej skupiny Rady Európskej únie pre colnú spoluprácu (CCWP).

V. Prierezová téma: informácie, výskum, monitorovanie a hodnotenie

1. Cieľom NPS v oblasti informácií, výskumu, monitorovania a hodnotenia je prispieť k lepšiemu porozumeniu všetkých aspektov drogovkej problematiky a účinkov jednotlivých opatrení a poskytnúť tak vierohodné, komplexné a na faktoch založené podkladové materiály na účely politiky a opatrení.

2. Ďalším cieľom NPS je prispieť k lepšiemu šíreniu výsledkov monitorovania, výskumu a hodnotenia na národnej úrovni a úrovni EÚ, čím sa zabezpečí posilnenie synergií, vyvážené pridelovanie finančných zdrojov a nezdvajovanie úsilia. Dosiahnuť je to možné harmonizáciou metodík, vytváraním sieťových štruktúr a užšou spoluprácou.

3. V oblasti informácií, výskumu, monitorovania a hodnotenia sa určili tieto

priority (bez určenia poradia dôležitosti):

3.1. SR ako členský štát EÚ by mala pokračovať v investovaní do výmeny informácií, zberu a monitorovania údajov, výskumu a posudzovania situácie v oblasti drog a do reakcie na túto situáciu na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ. Malo by sa to vzťahovať na všetky relevantné aspekty drogovkej problematiky vrátane dopytu po drogách a ponuky drog. Osobitný dôraz by sa mal klásť na zachovanie a ďalšie zlepšenie zberu údajov a vypracúvanie správ prostredníctvom nových kľúčových ukazovateľov EMCDDA v oblasti znižovania dopytu po drogách.

3.2. Národné monitorovacie centrum pre drogy, ktoré plní funkciu národného kontaktného bodu siete Reitox

a je národným zastúpením špecializovanej európskej agentúry Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogové závislosti, by malo v rámci svojho mandátu ďalej posilniť znalostnú infraštruktúru a malo by naďalej zohrávať kľúčovú úlohu hlavného pomocníka, podporovateľa a poskytovateľa informácií, výskumných činností, monitorovania a hodnotenia situácie v oblasti nelegálnych drog na Slovensku. Malo by poskytovať včasné a komplexné analýzy situácie v oblasti drog a opatrení prijímaných s ohľadom na túto situáciu.

3.3. SR, jej inštitúcie a agentúry by mali v záujme lepšieho porozumenia drogovej problematike presadzovať a podporovať výskum – vrátane aplikovaného výskumu – nových psychoaktívnych látok a zabezpečiť spoluprácu a koordináciu sietí na národnej úrovni a úrovni EÚ. Je potrebné v tejto oblasti posilniť monitorovanie v úzkej koordinácii s EMCDDA. Dôraz by sa mal predovšetkým klásť na vývoj forenzných a toxikologických

kapacít, ako aj na zlepšenie dostupnosti epidemiologických informácií.

3.4. Podporovať ďalší rozvoj štandardizovaného zberu a analýzy údajov z oblasti dopytu po drogách a ponuky drog a prekursorov.

3.5. Zabezpečiť primerané financovanie výskumných a rozvojových projektov v oblasti drog na národnej úrovni, a to v závislosti od finančných zdrojov, využívajúc pri tom aj finančné programy EÚ na obdobie 2013 – 2020, ktoré reflektujú priority tejto stratégie.

3.6. Inštitúcie a orgány v SR by mali uznávať úlohu vedeckého hodnotenia politik a intervencií (s dôrazom na dosiahnuté výsledky) ako kľúčový prvok.

3.7. Zabezpečiť a posilniť odbornú prípravu pracovníkov v tejto oblasti v kľúčových oblastiach – tak v oblasti zníženia dopytu po drogách, ako aj v oblasti zníženia ponuky drog.

I. ZNIŽOVANIE DOPYTU PO DROGÁCH

Hlavná priorita: Podpora a rozvoj širokej škály rovnako dôležitých, navzájom sa posilňujúcich a významovo rovnako dôležitých opatrení, medzi ktoré patria: prevencia (environmentálna, univerzálna, selektívna a indikovaná), včasné odhaľovanie a intervencie, znižovanie rizík a škôd, liečba, rehabilitácia, opätovné sociálne začlenenie a vyličenie.

Cieľ	Priority	Časový plán	Zodpovedná strana	Ukazovateľ a nástroj hodnotenia
1. Predchádzať škodlivému užívaniu a zneužívaniu drog a vzniku závislostí od psychoaktívnych látok	1. Zlepšiť dostupnosť a účinnosť preventívnych programov (od počiatového účinku po dlhodobú udržateľnosť) a zvýšiť informovanosť o rizikách spojených s užívaním nelegálnych drog a iných psychoaktívnych látok a súvisiacich dôsledkoch. Na tento účel by preventívne opatrenia mali zahŕňať včasné odhaľovanie a intervenciu, podporu zdravého životného štýlu a cieľnú prevenciu (t.j. selektívnu a indikovanú) zameranú tiež na rodiny a komunity	2013 - 2016	MŠVVaŠ SR; MPSVR SR; MPRV SR; MO SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počet preventívnych projektov a programov
	2. Posilniť a rozvíjať účinné opatrenia pre riešenie kombinovaného užívania drog (polykonzumácie) vrátane užívania legálnych látok a nelegálnych látok súčasne, zneužívanie kontrolovaných liekov na predpis a užívanie nových psychoaktívnych látok	2013 - 2016	MH SR; MV SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počet odborných, cieľných a vzdelávacích aktivít

2. Prispieť k merateľnému zníženiu miery užívania nelegálnych drog a iných psychoaktívnych látok	1. Zlepšiť dostupnosť, prístupnosť a pokrytie účinných a diverzifikovaných opatrení na zníženie dopytu, podporovať využívanie a výmenu najlepších postupov a uplatňovať kvalitatívne normy v oblasti prevencie, včasného odhaľovania a intervencie, zníženia rizík a škôd, liečby, rehabilitácie, opätovného sociálneho začlenenia a vyliečenia	2013 - 2016	MO SR; MH SR; MPSVR SR; MPRV SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počet aktivít
	2. Prostredníctvom koordinovaných a účinných spoločných prístupov predchádzať miestnym a regionálnym epidémiám užívania drog, ktoré môžu predstavovať hrozbu pre verejné zdravie v SR	2013 - 2016	MZ SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počet cieľových aktivít
3. Predchádzať zdravotným a sociálnym rizikám a škodám, ktoré súvisia s užívaním drog, a znížiť ich prostredníctvom integrovaného, multidisciplinárneho a na faktoch založeného prístupu a pomocou presadzovania a zabezpečovania súladu medzi opatreniami predovšetkým v oblasti zdravia, v sociálnej oblasti, v oblasti vzdelávania a presadzovania práva	1. Podporovať účinné opatrenia na zníženie rizík a škôd a ďalší výskum týkajúci sa efektívnosti opatrení smerujúcich k redukcii úmrtí, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s užívaním drog ako aj opatrení vo vzťahu k infekčným ochoreniam súvisiacim s užívaním drog (HIV, vírusovej hepatitídy, ako aj sexuálne prenosných chorôb a tuberkulózy)	2013 - 2016	MH SR; MZ SR; MV SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počet a druh cieľových aktivít

	2. V závislosti od potrieb rozšíriť dostupnosť, prístupnosť a pokrytie účinnej a diverzifikovanej protidrogovej liečby v celej SR pre problematických a závislých užívateľov drog vrátane užívateľov neopioidných látok tak, aby všetky osoby, ktoré si to želajú, mohli absolvovať protidrogovú liečbu	2013 - 2016	MZ SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počty liečených
	3. Podľa potreby rozšíriť tvorbu, dostupnosť a pokrytie opatrení na zníženie dopytu vo väzenskom prostredí na základe posúdenia zdravotných parametrov a potrieb väzňov s cieľom dosiahnuť starostlivosť na kvalitatívne rovnakej úrovni ako starostlivosť v spoločnosti, v súlade s právom na zdravotnú starostlivosť a ľudskú dôstojnosť ukotveným v Ústave SR ako aj v Európskom dohovore o ľudských právach a Charte základných ľudských práv. Starostlivosť by sa mala zaistiť počas všetkých fáz trestného konania a po prepustení na slobodu	2013 - 2016	MS SR	Hodnotiaci správa

	4. Vytvoriť a rozšíriť integrované modely starostlivosti, ktoré pokrývajú potreby súvisiace s duševnými a/alebo telesnými zdravotnými problémami, rehabilitáciu a sociálnu podporu, na účely zlepšenia zdravotnej a sociálnej situácie, opätovného sociálneho začlenenia a vyliečenia problematických a závislých užívateľov drog vrátane užívateľov postihnutých komorbiditou	2013 - 2016	MZ SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počet klientov v liečení, do-liečovaní, rehabilitácii a resocializácii
4. Zamerať prevenciu na rizikové vývinové obdobia, v ktorých sa začínajú užívať psychoaktívne látky - bez ohľadu na ich právny status	1. Vytvoriť účinné a diferencované opatrenia na zníženie dopytu po drogách, ktorých cieľom je znížiť počet osôb začínajúcich s drogami a/alebo oddialiť vek, v ktorom sa začínajú užívať drogy, a ktoré náležitým spôsobom reagujú na potreby špecifických skupín a spôsoby a rámce užívania drog, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať zraniteľným a marginalizovaným skupinám	2013 - 2016	MŠVVaŠ SR; MK SR; MH SR; MZ SR; MV SR; MPSVR SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počet a druh cielených, preventívnych aktivít

II. ZNIŽOVANIE PONUKY DROG

Hlavná priorita: Predchádzať trestnej činnosti súvisiacej s drogami a jej potlačanie, najmä pokiaľ ide o organizovanú drogovú trestnú činnosť, vrátane medzinárodnej, a to prostredníctvom spolupráce v oblasti presadzovania práva, odhaľovania nelegálnej výroby a distribúcie drog a prekurzorov, konfiškácie príjmov pochádzajúcich z drogovej trestnej činnosti, vyšetrovania a kontroly hraníc.

Cieľ	Priority	Časový plán	Zodpovedná strana	Ukazovateľ a nástroj hodnotenia
1. Cieľom NPS v oblasti znižovania ponuky drog a je prispieť k zníženiu dostupnosti nelegálnych drog, nových psychoaktívnych látok a zneužívania prekurzorov a to odhaľovaním nových pašeráckych ciest a modus operandi pri výrobe, pašovaní a obchodovaní s nelegálnymi drogami a prekurzormi, posilnením medzinárodnej spolupráce pri rozkladaní medzinárodných organizovaných skupín, ktoré sú zapojené do nelegálnej výroby drog a obchodovania s nimi, ďalej efektívneho využívania nástrojov trestného práva, ako aj účinného presadzovania práva	1. Posilniť spoluprácu a koordináciu medzi orgánmi presadzovania práva na strategickej a operačnej úrovni, vrátane medzinárodnej úrovne v oblasti výmeny informácií (výmenu najlepších postupov a poznatkov, ako aj realizáciu spoločných operácií a vyšetrovaní v reálnom čase). Prioritou by mala byť spolupráca s EÚ, ako aj bilaterálna spolupráca s krajinami, ktoré hraničia so SR v oblasti potlačania organizovanej trestnej činnosti súvisiacej s drogami, ktorá je zacieľovaná na SR a/alebo EÚ, resp. ktorá je páchaná na jej území	2013 - 2016	MH SR; MF SR	Hodnotiace správy

<p>2. Obmedziť výrobu, pašovanie, distribúciu a predaj nelegálnych drog a nových psychoaktívnych látok, ktoré hoci nie sú zahrnuté pod kontrolu medzinárodných dohôrov OSN (1961, 1971), môžu predstavovať porovnateľné zdravotné alebo sociálne riziko, aké predstavujú nelegálne omamné látky a psychotropné látky. Potláčať obchodovanie s takýmito látkami na území SR a/alebo EÚ (v rámci cezhraničnej spolupráce), ako aj zamedziť zneužívanie drogových prekurzorov, pre-prekurzorov a ďalších kľúčových chemických látok, ktoré sa používajú pri nelegálnej výrobe drog</p>	<p>2013 - 2016</p>	<p>MH SR; MF SR; MV SR</p>	<p>Hodnotiace správy</p>
<p>3. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať novým informačným a komunikačným technológiám, ktoré zohrávajú významnú úlohu pri uľahčovaní výroby, uvádzaní na trh, a distribúcii drog a nových psychoaktívnych látok, ako aj obchodovania s nimi (predovšetkým v prípade nových psychoaktívnych látok sa predaj uskutočňuje prostredníctvom internetu). Je potrebné zabezpečiť systematický monitoring dostupnosti drog, nových psychoaktívnych látok a prekurzorov prostredníctvom internetu.</p>	<p>2013 - 2016</p>	<p>MV SR</p>	<p>Relevantné hodnotiteľné výstupy - počet získaných informácií</p>

<p>4. Účinne reagovať na nové trendy, akými sú napr. výskyt nových psychoaktívnych látok na trhu, zneužívanie nových prekurzorov, pre-prekurzorov, alebo zneužívanie chemických látok, ktoré sa používajú ako riadiace prímеси pre nelegálne drogy, a výskyt nových spôsobov pašovania drog a prekurzorov</p>	<p>2013 - 2016</p>	<p>MV SR</p>	<p>Hodnotiaca správa</p>
---	--------------------	--------------	--------------------------

III. KOORDINÁCIA

Hlavná priorita: Koordinácia v oblasti protidrogovej politiky SR je dvojaký – zabezpečiť synergie, komunikáciu a účinnú výmenu informácií a názorov na podporu cieľov politiky a zároveň nabádať na aktívnu politickú diskusiu a analýzu vývoja a výziev v oblasti zneužívania drog na národnej úrovni, na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni.

Cieľ	Priority	Časový plán	Zodpovedná strana	Ukazovateľ a nástroj hodnotenia
1. Cieľom je koordinácia na jednej strane potrebná na regionálnej a národnej úrovni, medzi inštitúciami v rámci SR, ďalej medzi členskými krajinami v rámci EÚ a ďalšími príslušnými európskymi orgánmi a občianskou spoločnosťou	1. Na základe zásady účinnosti zabezpečiť synergiu, ucelenosť a účinné pracovné postupy medzi príslušnými rezortmi, inštitúciami, orgánmi a iniciatívami SR a zároveň sa vyhnúť zdvojovaniu činnosti, zaisťiť efektívnu výmenu informácií, účinne využívať zdroje a zaručiť kontinuitu činnosti medzi rezortmi	2013 - 2016	Rada vlády SR pre protidrogovú politiku; MZ SR	Hodnotiaca správa
	2. Legislatívne upraviť a posilniť postavenie medzirezortného koordinačného orgánu Slovenskej republiky pre oblasť drog a jeho výkonnej zložky	2013 - 2016	Rada vlády SR pre protidrogovú politiku; MZ SR	Hodnotiaca správa
	3. V rámci koordinačnej činnosti sa vyžaduje vyvážený prístup k problému drog, zacielený rovnako dôrazne na dopyt po drogách a ponuku drog, vyžaduje úzku spoluprácu, súčinnosť a výmenu informácií s ďalšími príslušnými pracovnými orgánmi SR vrátane oblasti zahraničných vecí a ďalších relevantných iniciatív SR v oblasti justičných a trestných vecí, presadzovania práva, verejného zdravia a sociálnych vecí, školstva, a to na všetkých úrovniach (národnej, regionálnej a lokálnej)	2013 - 2016	Rada vlády SR pre protidrogovú politiku; MZ SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počet rokovaní Rady vlády a počet schválených uznesení

4. Zabezpečiť, aby SR ďalej rozvíjala a uplatňovala pracovné metódy a najlepšie postupy pre multidisciplinárnu spoluprácu na podporu cieľov stratégie a aby sa tieto metódy a postupy podporovali na národnej úrovni	2013 - 2016	Rada vlády SR pre protidrogovú politiku; MZ SR; MV SR; MF SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počet a druh pracovných metód
5. Poskytnúť príležitosti na prediskutovanie, monitorovanie a hodnotenie otázok koordinácie, spolupráce, nových trendov, účinných intervencií a ďalších aspektov vývoja v oblasti tejto politiky, ktoré majú pre protidrogovú stratégiu pridanú hodnotu a ktorých výstupy budú prerokované aj na úrovni EÚ, napr. počas zasadnutí národných protidrogových koordinátorov	2013 - 2016	Rada vlády SR pre protidrogovú politiku; MZ SR	Počet rokovaní Rady vlády a schválených uznesení
6. Podporovať a nabádať na aktívnu a zmysluplnú účasť a angažovanosť občianskej spoločnosti, vrátane mimovládnych organizácií, ako aj mládeže, užívateľov drog a príjemcov služieb súvisiacich s drogami, v procese tvorby a uplatňovania protidrogovej politiky na národnej úrovni, úrovni EÚ a medzinárodnej úrovni	2013 - 2016	MZ SR	Hodnotiaca správa

IV. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA / prierezová téma

Hlavná priorita: Spolupráca s členskými štátmi EÚ a príslušnými medzinárodnými organizáciami v zmysle zásad spoločnej / zdieľanej zodpovednosti a komplexného, vyváženého a na faktoch založeného prístupu v riešení drogovej problematiky – znižovaní dopytu po drogách a znižovaní ponuky drog.

Cieľ	Priority	Časový plán	Zodpovedná strana	Ukazovateľ a nástroj hodnotenia
1. Spolupráca a koordinácia aktivít s orgánmi a členskými štátmi EÚ v oblasti protidrogovej politiky	1. Prostredníctvom Stálych misíí SR pre Organizáciu spojených národov vo Viedni, Ženeve a New Yorku bude v protidrogovej oblasti aj naďalej upevňovať spoluprácu s Úradom OSN pre drogy a kriminalitu so sídlom vo Viedni, Komisiou OSN pre omamné látky, Svetovou zdravotníckou organizáciou a ďalšími inštitúciami OSN pôsobiacimi v oblasti drogovej problematiky	2013 - 2016	MZ SR; MZVaEZ SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počty aktívnych účastí na medzinárodných stratnutiach organizovaných uvedenými organizáciami a inštitúciami
	2. SR bude intenzívne pokračovať v rozvoji spolupráce a koordinácie aktivít s orgánmi a členskými štátmi EÚ v oblasti protidrogovej politiky. Bude sa podieľať na presadzovaní vyváženého európskeho prístupu k problému s drogami a rozvoji medzinárodnej spolupráce v súlade s platnými dohodami o spolupráci a pridružení na princípe partnerstva a spoločnej zodpovednosti. Úsilie zameria, v súlade s politickými vzťahmi a rámcovými dohovormi EÚ v oblasti drog a prekurzorov, na rozvoj spolupráce s tretími krajinami, susednými krajinami a krajinami pôvodu,	2013 - 2016	MZVaEZ SR	Hodnotiaca správa

	resp. tranzitu drog a prekurzorov. Ide predovšetkým o rámcové dohovory EÚ upravujúce vzťahy s tromi skupinami krajín: prístupujúcimi, kandidátskymi a potenciálnymi kandidátmi na členstvo v EÚ, krajinami Európskej susedskej politiky (ESP) a inými tretími krajinami			
	3. SR sa bude aj naďalej aktívne zapájať do činnosti Horizontálnej pracovnej skupiny pre drogy pri Rade EÚ a bude vystupovať na úrovni Výboru stálych predstaviteľov členských krajín EÚ pri príprave externých a politických stanovísk a dokumentov určených na schválenie Radou EÚ a/ alebo Európskym parlamentom	2013 - 2016	MZ SR	Hodnotiaca správa
	4. SR bude naďalej pokračovať v spolupráci s Pompidou Group Rady Európy pre drogovú problematiku v rámci jej pracovných programov	2013 - 2016	MŠVWaŠ SR	Hodnotiaca správa
	5. Prostredníctvom rozvoja a skvalitňovania nástrojov monitorovania situácie s drogami v spoločnosti sa bude aktívne podieľať na práci Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogové závislosti a rozvoji spolupráce s národnými strediskami pre monitorovanie drog členských krajín EÚ v rámci európskej informačnej siete o drogách (Reitox)	2013 - 2016	MZ SR	Hodnotiaca správa

	6. SR bude participovať na relevantných spoločných colných či policajno – colných operáciách pod záštitou Svetovej colnej organizácie (WCO) a Pracovnej skupiny Rady Európskej únie pre colnú spoluprácu (CCWP)	2013 - 2013	MV SR; MF SR	Hodnotiaca správa
--	---	-------------	--------------	-------------------

V. INFORMÁCIE, VÝSKUM, MONITOROVANIE A HODNOTENIE / prierezová téma

Hlavná priorita: Prispieť k lepšiemu porozumeniu všetkých aspektov drogovej problematiky a účinkov jednotlivých opatrení a poskytnúť tak vierohodné, komplexné a na faktoch založené podkladové materiály na účely politiky a opatrení.

Cieľ	Priority	Časový plán	Zodpovedná strana	Ukazovateľ a nástroj hodnotenia
1. Prispieť k lepšiemu šíreniu výsledkov monitorovania, výskumu a hodnotenia na národnej úrovni a úrovni EÚ, čím sa zabezpečí posilnenie synergií, vyvážené pridelovanie finančných zdrojov a nezdvojovanie úsilia. Dosiahnuť je to možné harmonizáciou metodík, vytváraním sieťových štruktúr a užšou spoluprácou	1. SR ako členský štát EÚ by mala pokračovať v investovaní do výmeny informácií, zberu a monitorovania údajov, výskumu a posudzovania situácie v oblasti drog a do reakcie na túto situáciu na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ. Malo by sa to vzťahovať na všetky relevantné aspekty drogovej problematiky vrátane dopytu po drogách a ponuky drog. Osobitný dôraz by sa mal klásť na zachovanie a ďalšie zlepšenie zberu údajov a vypracúvanie správ prostredníctvom nových kľúčových ukazovateľov EMCDDA v oblasti zníženia dopytu po drogách	2013 - 2016	MŠVVaŠ SR; MV SR	Hodnotiaca správa
	2. Zabezpečiť a posilniť odbornú prípravu pracovníkov v tejto oblasti v kľúčových oblastiach – tak v oblasti zníženia dopytu po drogách, ako aj v oblasti zníženia ponuky drog		2013 - 2016	MV SR; MO SR; MF SR; MPSVR SR; MPRV SR

**NATIONAL ANTI-DRUG STRATEGY OF THE
SLOVAK REPUBLIC
for the period 2013 – 2020**

The National Anti-Drug Strategy of the Slovak Republic is defined as the fundamental strategic document of the Slovak Republic in the area of the anti-drug policy which is based on the Anti-Drug Strategy of the European Union for the period 2013 – 2020.

This National Anti-Drug Strategy of the Slovak Republic for the period 2013 – 2020 (hereinafter referred to as "NADS") is the fifth consecutive document of the Government of the Slovak Republic which lays foundations of the national anti-drug policy and which has been further developed and updated. The Government of the Slovak Republic acknowledges in its anti-drug policy international conventions of the United Nations Organization (hereinafter referred to as "UNO") on drugs, Political Declaration on Guiding Principles of Drug Demand Reduction from the Special Session of the UN General Assembly in June 1998, Political Declaration and Action Plan on To Enhance International Cooperation to Counter the World Drug Problem (UN Commission on Narcotic Drugs, March 2009), conclusions of Dublin Conference on EU Drug Strategy and the program of the World Health Organization "Health-for-All Policy for the 21st century"

The Slovak Republic (hereinafter referred to as "SR") as a Member state of the European Community abides by general political framework and main priorities of the European Union (hereinafter referred to as "EU") in creation of NADS. EU member states and institutions have defined the framework, purpose and goals of the anti-drug strategy in the European context for the period 2013 – 2020 which will

represent the foundations for two consecutive four-year anti-drug actions plans of EU. The well-balanced approach to drug demand and supply reduction and preference of values on which EU is constituted: respect to the human dignity, freedom, democracy, equality, solidarity, legal state and human rights, represent the joint principle for national strategies and/or action plans of member states

NADS works on principles anchored in the legislative framework of SR. The goal of the NADS is to protect and improve the welfare of the society and individuals, protect public health, provide high degree of security for the general public and ensure multidisciplinary, integrated and well-balanced, factual approach to drug-related issues.

Through priorities and measures, in particular in the area of illicit drugs, supported and coordinated through this NADS, the overall effect in connection with key aspects of the drug situation in SR, should be accomplished by 2020. These priorities and measures are aimed at ensuring a high level of protection of human health, social stability and security, through fully-fledged, effective and efficient execution of measures, interventions and approaches to drug demand and supply reduction on the national, EU and international level as well as through minimization of potential unintentional negative consequences associated with execution of these measures.

NADS is based on knowledge acquired in previous anti-drug strategies of SR and related action plans including findings and recommendations that arose from

evaluation of the last NADS of the Slovak Republic for the period 2009 – 2012 and considers the relevant development and other measures in the area of the anti-drug policy of SR, on the EU and international level.

Drug issue is the national and international concern which needs to be solved on the global level. Coordinated activities on EU level play an important role in this regard.

NADS provides the joint and factual framework for solving drug-related issues

in the Slovak Republic as well as on the international level. The strategy provides the framework for joint and supplemental measures facilitating effective and efficient use of sources invested in this area while considering institutional and financial restrictions and capacities of the Slovak Republic in the process.

The goal of the NADS is to contribute to drug demand and supply reduction within the Slovak Republic as well as reduction of health and social risks and harms caused by drugs.

NATIONAL ANTI-DRUG STRATEGY OF THE SLOVAK REPUBLIC for the period 2013 – 2020

Introduction

1. The National Anti-Drug Strategy for the period 2013 – 2020 (hereinafter referred to as "NADS") considers new approaches and focuses on new problems and needs which have been identified in the Slovak Republic over the past years, in particular:

- » increasing trend of polyvalent use of psychoactive substances¹ including the combination of illicit substances with legal substances such as alcohol or prescribed medicines
- » the trend of increased use of stimulants, primarily methamphetamine, other synthetic amphetamine-type stimulants as well as experimenting with new psychoactive substances (derivates of synthetic cannabinoids and cations),
- » the need to ensure a special effective control of prescription medicines which contain psychoactive substances and drug precursors,
- » despite decreased injection drug use, substantial incidence of blood-borne diseases, particularly hepatitis C, remains among intravenous drug users,
- » insistent potential risks of new HIV infections and other infectious diseases in consequence of risky behaviour of drug users,
- » the need to increase the quality, extent and diversification of services aimed at

reduction of drug demand (prevention, treatment, social reintegration and harm reduction) on the platform of individual standards of provided services,

- » the need to deal with drug use through the approach based on integrated specialized healthcare while focusing also on comorbidity apart from other things,
- » increasing dynamics of the market with illicit drugs and new psychoactive substances, mainly in the area of their production, smuggling, distribution and trafficking
- » globalization of illicit market with drugs and precursors which is accelerated by the use of communication and information technologies,
- » the revision of enactments to ensure more effective use of criminal sanctions in case of less serious drug-related crimes, particularly by increased application of alternative punishments,
- » appropriate integration of measures and services in prisons aimed at reduction of risk related to drug use,
- » the need to prevent the use of precursors, pre-precursors² and other key chemical substances used in illicit production of drugs from leaking from legal trading environment to illicit market and the need to prevent the misuse of chemical substances which are used as diluting agents,

¹ Term „psychoactive substances“ means any narcotic and/or psychotropic substances.

² Terms „pre-precursors“ and „other key chemical substances“ mean chemicals which may be used in production of precursors necessary for drug production

- » solving insufficient legislative and institutional enactment of support, execution and coordination of anti-drug policy and multidisciplinary approach to drug-related issues on the national level in relation to requirements and legislation of the European Union,

- » the need to apply new methods of drug-related information acquisition.

The goal of NADS is:

- » to contribute to measurable reduction of the rate of use of illicit drugs and other psychoactive substances,

- » to contribute to diminution in drug-related criminality and illicit drug and precursor trafficking and reduction of access to illicit drugs and new psychoactive substances,

- » to support the multi-level coordination through active discussion and analysis of development and challenges on the drug scene on regional and national level,

- » to contribute to better dissemination of outcomes of monitoring, research and evaluation and better understanding of all aspects of drug-related issues as well as effects of interventions in order to provide comprehensive groundwork for creation of policies and measures,

- » to further strengthen the dialogue and cooperation within EU with third countries and international organizations aimed at reduction of drug demand and supply.

2. NADS is based on outcomes which the Slovak Republic accomplished in the area of illicit drugs and simultaneously

incorporates comprehensive evidence-based evaluation of the current situation.

3. NAPS is structured around two areas of the anti-drug policy:

- » Reduction of drug demand

- » Reduction of drug supply

and around three cross-cutting issues:

- » coordination,

- » international cooperation,

- » research, information, monitoring and evaluation.

4. Two consecutive action plans of NADS which shall be elaborated in 2013 and 2017 will provide the list of specific measures together with the timeline, responsible stakeholders, evaluation indicators and instruments.

5. Taking into account the current situation on the drug scene and identified needs of the strategy, a limited number of targeted measures in both areas of the anti-drug policy and three cross-cutting issues will be selected and incorporated in action plans based on criteria such as:

- » the measures shall be based on facts, scientifically based and cost-effective and aimed at realistic and measurable results which can be evaluated,

- » the measures shall be embedded in the timeline, subjected to respective reference indicators and fulfilment indicators and parties responsible for their accomplishment, evaluation and elaboration of reports will be designated,

- » the measures shall have unambiguous meaning from the standpoint of the Slovak Republic and provide the added value.

6. The coordination body of the Slovak Republic for the anti-drug policy (The Council of the Government of SR for Anti-Drug Policy) via its executive, based on information provided by responsible cooperating ministries, National Monitoring Centre for Drugs, law enforcement bodies, other responsible institutions and bodies of the Slovak Republic as well as the civil society will elaborate an interim evaluation of this NADS in the middle of its effect (i.e. in 2016) for the purposes of the preparation of the second Action plan for the period 2017 – 2020. After conclusion of NADS and its Action plans in 2020, the coordination body of the Slovak Republic for the anti-drug policy will via its executive elaborate and submit the comprehensive evaluation of fulfilment of NADS measures for the session for the Government of

I. Reduction of drug demand

1. Reduction of drug demand comprises the wide range of equally important and mutually synergistic with equally meaningful measures such as: prevention (environmental, universal, selective and indicative), early detection and intervention, reduction of risks and damages/harms, treatment, rehabilitation, social reintegration and recovery.

2. The goal of NADS in this area is:

- » to prevent harmful use and abuse of drugs and development of psychoactive drug addiction,

the Slovak Republic with the aim to provide input information and recommendations for further development of anti-drug policy of the Slovak Republic.

7. For the purpose of achieving the goals and ensuring effectiveness of NADS, existing instruments and institutions engaged in drug-related issue relevant for key aspects of this strategy including non-governmental non-profit organizations within the Slovak Republic as well as within the international cooperation will be applied at any possible time within respective powers. The coordination body of the Slovak Republic for the anti-drug policy shall secure that activities in the area of illicit drugs in the Slovak Republic will be coordinated and complementary.

8. Planned and allocated financial sources for fulfilment of goals of NADS are monitored and evaluated in Interdepartmental Program Anti-Drug Policy.

- » to contribute to measurable reduction of the rate of use of illicit drugs and other psychoactive substances,

- » to prevent health and social risks and damages/harms which are associated with drug use and reduce them by means of integrated multidisciplinary and evidence based approach and by promotion and assuring compliance between measures mainly in the area of health, social area, education and law enforcement,

- » to focus prevention on risky ontogeny periods when the use of psychoactive

substances starts – regardless their legal status.

3. In the area of drug demand reduction, the following priorities have been stipulated (without determination of the order of appearing):

3.1. To improve accessibility, availability and coverage of effective and diversified measures for reduction of demand, support the use and exchange of the best procedures and implement qualitative standards in the area of prevention, early detection and intervention, reduction of risks and harms, treatment, rehabilitation, social reintegration and recovery.

3.2. To improve accessibility and effectiveness of preventive programs (from the initial effect to long-term sustainability) and raise awareness of risks linked with the use of illicit drugs and other psychoactive substances and related consequences. For this purpose, preventive measures should comprise early detection and intervention, promotion of healthy lifestyle and aimed prevention (i.e. selective and prescribed/indicative) also focused on families and community.

3.3. To bolster/intensify and develop effective measures dealing with combined use of drugs (poly-consumption/polyvalent use) including the concurrent simultaneous use of legal and illicit substances, abuse of controlled prescribed medicates and the use of new psychoactive substances.

3.4. To support effective measures aimed at reduction of risks and damages and further research regarding

efficiency of measures for reduction of death rate which are directly or indirectly connected with drug use as well as measures in relation with infectious diseases linked with drug use (HIV, viral hepatitis as well as sexually transmitted diseases and tuberculosis).

3.5. Depending on the needs, to extend accessibility, availability and coverage of effective and diversified anti-drug treatment across Slovakia for problematic and addicted drug users including users of non-opioid substances so that all persons who desire so could attend anti-drug treatment.

3.6. Depending on the needs, to extend establishing/raising, availability and coverage of measures for reduction of drug demand in prisons based on evaluation of health parameters and needs of prisoners in order to achieve the care at the qualitatively equal level as in civil society in compliance with the right to healthcare and human dignity by being anchored embedded in the Constitution of the Slovak Republic as well as in the European Convention on Human Rights and the Charter of Fundamental Human Rights. The care should be secured in all phases of criminal procedure and after release from prison.

3.7. To create and disseminate integrated models of care which cover needs associated with mental and/or physical health problems, rehabilitation and social support for purposes of improvement of health and social situation, social reintegration and recovery of problematic and addicted drug users including users affected by comorbidity.

3.8. To establish effective and differentiated measures for reduction of drug demand aimed at minimising of number of people who start using drugs and/or postpone the age when they start using drugs and which respond to the needs of specific groups in a due manner and ways and frames of drug use while a special attention should be paid to vulnerable and marginalized groups.

3.9. By means of coordinated and

II. Reduction of drug supply

1. Measures aimed at reduction of drug supply include preventing drug-related criminality and its suppression/depression, lowering, mainly in case of organized drug-related criminality including international criminality, by means of cooperation in law enforcement, detection of illicit drug production and distribution and precursors, seizures of incomes originating from drug-related criminality, investigation and border controls.

2. The objective of the NADS in the area of drug supply reduction is to contribute to reduction of access to illicit drugs, new psychoactive substances and abuse of precursors by detecting new smuggles routes and modus operandi in illicit drug production, smuggling and trafficking, effective use of criminal law instruments as well as effective law enforcement.

3. In the area of drug supply reduction, the following priorities have been stipulated (without determination of the order of appearing):

effective joint approaches, to prevent local and regional drug use epidemics which can pose the threat for public health in the Slovak Republic.

3.10. Priorities in the area of drug demand reduction shall consider specific characteristics, needs and challenges of drug-related issues on the national and regional level as well as on the level of local communities. It is inevitable that appropriate sources are allocated on all levels for this purpose.

3.1. To strengthen cooperation and coordination between law enforcement authorities on strategic and operational level including international level in the area of information exchange (exchange of the best procedures and knowledge as well as implementation of joint operations and investigations in actual time). Cooperation with the European Union as well as bilateral cooperation with countries bordering with Slovakia in minimising organized crime associated with drugs aimed at Slovakia and/or the European Union or crime committed on its territory should be priority.

3.2. To restrict production, smuggling and distribution and sale of illicit drugs and new psychoactive substances which despite not being under control of international UNO conventions (1961, 1971) can pose the health or social risk comparable to the risk of illicit intoxicants/narcotics and psychotropic substances. Minimise drug-trafficking on the territory of the Slovak Republic and/or the European Union (within

international cooperation) as well as prevent misuse of drug precursors, pre-precursors and other key chemical substances which are used in illicit drug production.

3.3. To effectively respond to new trends such as for example presence of new psychoactive substances on the market, abuse of new precursors, pre-precursors or abuse of chemical substances which are used as diluents for illicit drugs and presence of new ways of drug smuggling and precursors.

3.4. Special attention should be paid to new information and communication technologies which play a crucial role in facilitation of production, launching on the market and distribution of drugs and new psychoactive substances as well as their trafficking (especially new psychoactive substances are distributed online). It is necessary to ensure systematic monitoring of online access to drugs, new psychoactive substances and precursors.

3.5. The Slovak Republic as the EU member state will continue to cooperate and in suitable cases coordinate its activity on the EU level together with responsible EU bodies and agencies and international bodies and agencies such as the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addictions (hereinafter referred to as "EMCDDA"), Europol, Eurojust and the like, and fully exploit the existing instruments and methods created/established within the framework of cooperation in the area of law enforcement such as for example police and expertise activities, work based on coverage, drug identification, joint investigation teams, joint

police and customs operations as well as relevant initiatives (for example EM-PACT projects) and regional platforms.

3.6. When such tasks are not initiated or executed by national Europol representation, regional initiatives or platforms of cooperation for purposes of solving emerging threats resulting from changing drug trafficking routes and emerging centres of organized crime can be developed ad hoc. This can be executed through coordinated operating measures. Such measures must be compatible with existing legal and operating provisions on the EU level and they must supplement these conventions while being based on assessments and analysis of threats. Such cooperation structures should be flexible and can be temporary depending on the future development of specific threat which they are supposed to solve and should closely cooperate with all responsible EU agencies and platforms, particularly with Europol and Eurojust.

3.7. In case of need, strengthen cooperation on the drug scene between criminal law and law enforcement bodies on the national and regional level as well as within the EU and use existing courses of action based on faster and more accurate reactions. To support activities within cooperation of criminal law and law enforcement bodies as well as services of intelligence agencies (e.g. Eurojust).

3.8. To strengthen legislative framework of the Slovak Republic in a required targeted manner in order to intensify the response of the Slovak Republic in dealing with new trends to secure/

assure that individual activities within cooperation are mutually complemented to the effect that groups committing organized, also cross-border, crime and dissolved and revenues from criminal activities related to illicit production, distribution, sale, possession and use of drugs are confiscated by means of full utilization of the European network of asset recovery offices and thereby ensure more effective reaction to drug trafficking. Further implementation of applicable instruments of law enforcement (effective legislative measures) can be examined.

3.9. It is necessary for the Slovak Republic to pursue more effective policy aimed at reduction of drug supply, particularly by bolstering/intensify

evaluation of the policy and analysis to achieve better understanding of the market with drugs and precursors, drug-related crime and effectiveness of measures of law enforcement associated with drugs and precursors.

3.10. For purposes of preventing crime and relapse and increase in effectiveness of criminal system, the Slovak Republic will in suitable cases and with appropriate proportionality encourage the application, monitoring and effective execution of the policy and programs in the drug area including operations after arrest and suitable alternatives to coercive sanctions (such as education, treatment, rehabilitation, subsequent care and social reintegration) for offenders using drugs.

III. Cross-cutting issue: coordination

1. Coordination goal in the anti-drug policy of the Slovak Republic is to ensure synergy, communication and effective information exchange and opinions to support policy goals and simultaneous encouragement of active political discussion and analysis of development and challenges in drug abuse on the national, EU and international level.

2. Coordination is required on the regional and national level, between institutions in Slovakia, then between Member states and in the European Union and other responsible European institutions and civil society.

3. In the area of coordination, the following priorities have been stipulated (without determination of the order of appearing)):

3.1. To ensure synergy, integrity and effective modus operandi between responsible ministries, institutions, bodies and initiatives of the Slovak Republic based on cooperative principle and at the same time avoid duplication of activities between the ministries.

3.2. To anchor in legislation and strengthen the position of interdepartmental coordination body of the Slovak Republic for drugs and its executive unit.

3.3. Coordination efforts require a well-balanced approach to drug-related issues insistently focused equally on drug demand and supply, close cooperation, coordination and information exchange with other responsible authorities of the Slovak Republic including the foreign affairs and other

relevant initiatives of the Slovak Republic in judicial and criminal affairs, law enforcement, public health and social affairs, education on all levels (national, regional and local).

3.4. To ensure that the Slovak Republic further develops and implements working methods and the best procedures for multidisciplinary cooperation to support strategy goals and that these methods and procedures are supported on the national level.

3.5. Provide opportunities for discussion, monitoring and evaluation of coordination issues, new trends, effective

interventions and further development aspects within this policy which have added value for the anti-drug strategy and outcomes of which will be discussed also on the European Union, for example during sessions of national anti-drug coordinators.

3.6. Support and promote active and meaningful participation and engagement of civil society including non-governmental organizations as well as the youth, drug users and recipients of services associated with drugs in the process of creation and implementation of anti-drug policy on the national, EU and international level.

IV. Cross-cutting issue: international cooperation

1. The global character of the drug phenomenon requires continuous cooperation with EU member states and responsible international organizations for the purposes of joint/shared responsibility and complex, well-balanced and fact-based approach in solution of drug issues – reduction of drug demand and supply.

2. In the area of international cooperation, the following priorities have been stipulated (without determination of the order of precedence):

2.1. In the area of combating drugs, the Slovak Republic, through the Permanent Missions of the Slovak Republic for the UN in Vienna, New York and Geneva, will continue strengthening its cooperation and coordination with the UN Office for Drugs and Crime (UNODC) with its regional seat in Vienna, the UN Commission for Narcotic Substances (CND) the World

Health Organization (WHO) the UNAIDS Program Coordination Council and other relevant organizations of the UN system.

2.2. The Slovak Republic will actively continue developing its cooperation with and coordination of the activities with EU authorities and member states in the area of anti-drug policy. It will participate in enforcing a well-balanced European approach to drug-related issues and developing international cooperation in compliance with the valid agreements on cooperation and association on the principle of partnership and joint responsibility. It will aim its efforts on developing cooperation with third countries, neighbouring countries and the countries of the origin or transit of drugs and precursors. This mostly concerns framework conventions EU regulating relations with three groups of countries: acceding

and candidate countries and potential candidates for EU membership, countries of the European Neighbourhood Policy (ENP) and other third countries.

2.3. The Slovak Republic will continue to actively join the activities of the Horizontal Working Group for Drugs (HDG) and will actively speak on the level of the Committee of the Permanent Representatives of the EU Member States (COREPER) in preparing external and internal political standpoints and documents designated for approval by the EU Council or the EU Council and Parliament.

2.4. The Slovak Republic will also continue to strengthen its cooperation within the framework of the Council of Europe's Pompidou Group.

2.5. Through the development and improvement of the quality of monitoring instruments of the drugs situation in society, it will actively participate in the activities of the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA) and the development of cooperation with national centres for drug monitoring of EU member states within the framework of the European Information Network on Drugs (REITOX).

2.6. The Slovak Republic will participate in relevant joint customs or police-customs operations under the auspices of the World Customs Organization (WCO) and Customs Cooperation Working Party (CCWP) of the EU Council.

V. Cross-cutting issue: information, research, monitoring and evaluation

1. The goal of NADS in the area of information, research, monitoring and evaluation is to contribute to better understanding of all aspects of drug-related issues and effects of individual measures and thus provide reliable, comprehensive and factual background materials for the purposes of the policy and measures.

2. Another goal of NADS is to contribute to better dissemination of outcomes of monitoring, research and evaluation on the national and EU level and thereby ensure strengthening of synergies and well-balanced allocation of financial sources and prevent duplication of efforts. This goal can be accomplished by harmonization of methodologies, establishment of network structures and closer cooperation.

3. In the area of information, research, monitoring and evaluation, the following priorities have been stipulated (without determination of the order of appearing):

3.1. The Slovak Republic as a member state of the European Union should continue investing in information exchange, data collection and monitoring, research and evaluation of the situation on the drug scene and responses to this situation on the national and EU level. This should apply to all relevant aspects of drug-related issues including drug demand and supply. Particular attention should be paid to preservation and further improvement of data collection and elaboration of reports by means of new key

epidemiological indicators (EMCDDA) aimed at reduction of drug demand.

3.2. The National Monitoring Centre for Drugs /functioning as the national focal point of the European Information Network on Drugs (REITOX) and is the national representation of the specialized European agency – the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addictions should within its mandate further intensify knowledge infrastructure and play the key role of the main aid, supporter and provider of information, research activities, monitoring and situation evaluation in the area of illicit drugs in Slovakia. The centre should provide timely and comprehensive analyses of the situation on the drug scene and measures adopted with regard to this situation.

3.3. The Slovak Republic, its institutions and agencies should enforce and support research – including applied research – of new psychoactive substances and secure cooperation and coordination of networks on the national and EU level in order to better understand the drug problems. It is necessary to strengthen monitoring in this area in

a close coordination with EMCDDA. The emphasis should be primarily laid on development of forensic and toxicology capacities as well as improvement of availability of epidemiology information.

3.4. To support further development of standardized data collection and analysis in the area of drug demand and drug supply and precursors.

3.5. To ensure appropriate financing of research and development projects on the drug scene on the national level depending on financial sources while using the EU programs for the period 2013 -2020 which reflect priorities of this strategy.

3.6. Institutions and bodies in the Slovak Republic should recognize the function of scientific evaluation of policies and interventions (with the emphasis on accomplished results) as a key component.

3.8. To ensure and strengthen special training of workers in key domains both - in reduction of drug demand as well as reduction of drug supply.

I. REDUCTION OF DRUG DEMAND

Main priority: To support for and development of the wide range of equally important and mutually synergistic with equally meaningful measures such as: prevention (environmental, universal, selective and indicative), early detection and intervention, reduction of risks and damages, treatment, rehabilitation, social reintegration and recovery.

Goal	Priorities	Timeline	Responsible party	Evaluation Indicator and Instrument
1. To prevent harmful use and abuse of drugs and development of psychoactive drug addition.	1.To improve accessibility and effectiveness of preventive programs (from the initial effect to long-term sustainability) and raise awareness of risks linked with the use of illicit drugs and other psychoactive substances and related consequences. For this purpose, preventive measures should comprise early detection and intervention, promotion of healthy lifestyle and aimed prevention (i.e. selective and indicative) also focused on families and community.	2013 - 2016	Ministry of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic, Ministry of Labor, Social Affairs and Family of Slovak Republic, Ministry of Agriculture and Rural Development of the Slovak Republic, Ministry of Defense Slovak Republic	"Relevant evaluable outcomes – number of preventive projects and programs"
	2. To intensify and develop effective measures dealing with combined use of drugs (poly-consumption) including the concurrent use of legal and illicit substances, abuse of controlled prescription drugs and the use of new psychoactive substances.	2013 - 2016	Ministry of Economy of the Slovak Republic, Ministry of Interior of the Slovak Republic	Relevant evaluable outcomes – number of expert, targeted and educational activities

2. Contribute to measurable reduction of the rate of use of illicit drugs and other psychoactive substances	1. Improve accessibility, availability and coverage of effective and diversified measures for reduction of demand, support the use and exchange of the best procedures and implement qualitative standards in the area of prevention, early detection and intervention, reduction of risks and damages, treatment, rehabilitation, social reintegration and recovery.	2013 - 2016	Ministry of Defense Slovak Republic ,Ministry of Economy of the Slovak Republic, Ministry of Labor, Social Affairs and Family of Slovak Republic, Ministry of Agriculture and Rural Development of the Slovak Republic	Relevant – number and type of targeted activities evaluable outcomes – number and type of targeted activities
	2. By means of coordinated and effective joint approaches, to prevent local and regional drug use epidemics which can pose the threat for public health in the Slovak Republic.	2013 - 2016	Ministry of Health of the Slovak Republic	Relevant – number and type of targeted activities evaluable outcomes – number and type of targeted activities
3. To prevent health and social risks and damages which are associated with drug use and reduce them by means of integrated multi-disciplinary and evidence based approach and by promotion and assuring compliance between measures mainly in the area of health, social area, education and law enforcement.	1. To support effective measures aimed at reduction of risks and damages and further research regarding effectiveness of measures for reduction of death rate which are directly or indirectly connected with drug use as well as measures in relation with infectious diseases linked with drug use (HIV, viral hepatitis as well as sexually transmitted diseases and tuberculosis).	2013 - 2016	Ministry of Economy of the Slovak Republic, Ministry of Interior of the Slovak Republic ,Ministry of Health of the Slovak Republic ,	Relevant – number and type of targeted prevention activities evaluable outcomes – number and type of targeted prevention activities

	2. Depending on the needs, to extend accessibility, availability and coverage of effective and diversified drug treatment across Slovakia for problematic and addicted drug users including users of non-opioid substances so that all persons who desire so could attend drug treatment.	2013 - 2016	Ministry of Health of the Slovak Republic	Relevant – number of the treated evaluable outcomes – number of the treated
	3. Depending on the needs, to extend formation, availability and coverage of measures for reduction of drug demand in prisons based on evaluation of health parameters and needs of prisoners in order to achieve the care at the qualitatively equal level as the case in the society in compliance with the right to healthcare and human dignity by being anchored in the Constitution of the Slovak Republic as well as in the European Convention on Human Rights and the Charter of Fundamental Human Rights. The care should be secured in all phases of criminal procedure and after release from prison	2013 - 2016	Ministry of Justice of Slovak Republic	Evaluation Report

	4. To create and disseminate integrated models of care which cover needs associated with mental and/or physical health problems, rehabilitation and social support for purposes of improvement of health and social situation, social reintegration and recovery of problematic and addicted drug users including users affected by comorbidity	2013 - 2016	Ministry of Health of the Slovak Republic	Relevant evaluable outcomes – number of clients in treatment, after-treatment, rehabilitation and social reintegration.
4. Zameriť prevenciu na rizikové vývinové obdobia, v ktorých sa začínajú užívať psychoaktívne látky - bez ohľadu na ich právny status	1. Vytvoriť účinné a diferencované opatrenia na zníženie dopytu po drogách, ktorých cieľom je znížiť počet osôb začínajúcich s drogami a/alebo oddialiť vek, v ktorom sa začínajú užívať drogy, a ktoré náležitým spôsobom reagujú na potreby špecifických skupín a spôsoby a rámce užívania drog, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať zraniteľným a marginalizovaným skupinám	2013 - 2016	MŠVvaŠ SR; MK SR; MH SR; MZ SR; MV SR; MPSVR SR	Relevantné hodnotiteľné výstupy - počet a druh cielených, preventívnych aktivít

II. DRUG SUPPLY REDUCTION

Main priority: Prevent and minimize drug-related criminality, mainly in case of organized drug-related criminality including international criminality, by means of cooperation in law enforcement, detection of illicit drug production and distribution and precursors, confiscation of incomes originating from drug-related criminality, investigation and border controls.

Goal	Priorities	Timeline	Responsible party	Evaluation Indicator and Instrument
1. The objective of the National Anti-Drug Strategy in the area of drug supply reduction is to contribute to reduction of access to illicit drugs, new psychoactive substances and abuse of precursors by detecting new smuggles routes and modus operandi in illicit drug production, smuggling and trafficking, effective use of criminal law instruments as well as effective law enforcement.	1. To strengthen cooperation and coordination between law enforcement authorities on strategic and operational level including international level in the area of information exchange (exchange of the best practice and knowledge as well as implementation of joint operations and investigations in actual time). Cooperation with the European Union as well as bilateral cooperation with countries bordering with Slovakia in minimising organized crime associated with drugs aimed at Slovakia and/or the European Union or crime committed on its territory should be priority.	2013 - 2016	Ministry of Economy of Slovak Republic, Ministry of Finance of Slovak republic	Evaluation Reports

<p>2. To restrict production, smuggling and distribution and sale of illicit drugs and new psychoactive substances which despite not being under control of international UNO conventions (1961, 1971) can pose the health or social risk comparable to the risk of illicit narcotic and psychotropic substances. Suppress drug-trafficking on the territory of the Slovak Republic and/or the European Union (within international cooperation) as well as prevent abuse of drug precursors, pre-precursors and other key chemical substances which are used in illicit drug production.</p>	<p>2013 - 2016</p>	<p>Ministry of Economy of Slovak Republic, Ministry of Finance of Slovak republic, Ministry of Interior of the Slovak Republic</p>	<p>Evaluation Reports</p>
<p>3. Special attention should be paid to new information and communication technologies which play a crucial role in facilitation of production, launching on the market and distribution of drugs and new psychoactive substances as well as their trafficking (especially new psychoactive substances are distributed online). It is necessary to ensure systematic monitoring of online access to drugs, new psychoactive substances and precursors.</p>	<p>2013 - 2016</p>	<p>Ministry of Interior of the Slovak Republic</p>	<p>Relevant evaluable outcomes – amount of acquired information</p>

<p>4. To ensure that the Slovak Republic further develops and implements working methods and the best procedures for multidisciplinary cooperation to support strategy goals and that these methods and procedures are supported on the national level.</p>	<p>2013 - 2016</p>	<p>The Council of the Government of SR for Anti-Drug Policy, Ministry of Health of the Slovak Republic, Ministry of Interior of Slovak Republic, Ministry of Finance of the Slovak Republic</p>	<p>Relevant evaluable outcomes – the number and types of working methods</p>
---	--------------------	---	--

III. COORDINATION

Main priority: Coordination in anti-drug policy of the Slovak Republic – ensuring synergy, communication and effective information exchange and opinions to support policy goals and simultaneous encouragement of active political discussion and analysis of development and challenges in drug abuse on the national, EU and international level.

Goal	Priorities	Timeline	Responsible party	Evaluation Indicator and Instrument
1. To ensure coordination required on the regional and national level, between institutions in Slovakia, then between member states and in the European Union and other responsible European institutions and civil society.	1. To ensure synergy, integrity and effective modus operandi between responsible ministries, institutions, bodies and initiatives of the Slovak Republic based on cooperative principle and at the same time avoid duplication of activities between the ministries.	2013 - 2016	The Council of the Government of SR for Anti-Drug Policy, Ministry of Health of the Slovak Republic	Evaluation Report
	2. To anchor in legislation and strengthen the position of interdepartmental coordination body of the Slovak Republic for drugs and its executive unit.	2013 - 2016	The Council of the Government of SR for Anti-Drug Policy, Ministry of Health of the Slovak Republic	Evaluation Report
	3. Coordination efforts require a well-balanced approach to drug-related issues insistently focused equally on drug demand and supply, close cooperation, coordination and information exchange with other responsible authorities of the Slovak Republic including the foreign affairs and other relevant initiatives of the Slovak Republic in judicial and criminal affairs, law enforcement, public health and social affairs, education on all levels (national, regional and local).	2013 - 2016	The Council of the Government of SR for Anti-Drug Policy, Ministry of Health of the Slovak Republic	Relevant evaluable outcomes – the number of sessions of the Council of the Government of Slovakia and the number of approved resolutions

4. To ensure that the Slovak Republic further develops and implements working methods and the best procedures for multidisciplinary cooperation to support strategy goals and that these methods and procedures are supported on the national level.	2013 - 2016	The Council of the Government of SR for Anti-Drug Policy, Ministry of Health of the Slovak Republic, Ministry of Interior of Slovak Republic, Ministry of Finance of the Slovak Republic	Relevant evaluable outcomes – the number and types of working methods
5. Provide opportunities for discussion, monitoring and evaluation of coordination issues, new trends, effective interventions and further development aspects within this policy which have added value for the anti-drug strategy and outcomes of which will be discussed also on the European Union, for example during sessions of national anti-drug coordinators.	2013 - 2016	The Council of the Government of SR for Anti-Drug Policy, Ministry of Health of the Slovak Republic	The number of sessions of the Council of the Government of Slovakia and the number of approved resolutions
6. Support and promote active and meaningful participation and engagement of civil society including non-governmental organizations as well as the youth, drug users and recipients of services associated with drugs in the process of creation and implementation of anti-drug policy on the national, EU and international level.	2013 - 2016	Ministry of Health of the Slovak Republic	Evaluation Report

IV. INTERNATIONAL COOPERATION /cross-cutting topic

Main priority: Cooperation with EU member states and responsible international organizations for the purposes of joint/shared responsibility and complex, well-balanced and evidence based approach in solution of drug issues – reduction of drug demand and supply.

Goal	Priorities	Timeline	Responsible party	Evaluation Indicator and Instrument
1. Cooperation and coordination of activities with EU institutions and member states in anti-drug policy.	1. In the area of combating drugs, the Slovak Republic, through the Permanent Missions of the Slovak Republic for the UN in Vienna, New York and Geneva, will continue strengthening its cooperation and coordination with the UN Office for Drugs and Crime (UNODC) with its regional seat in Vienna, the UN Commission for Narcotic Substances (CND) the World Health Organization (WHO) the UNAIDS Program Coordination Council and other relevant organizations of the UN system.	2013 - 2016	Ministry of Health of the Slovak Republic, Ministry of Foreign Affairs of the Slovak Republic	Relevant evaluable outcomes – the number of active participations at international meetings organized by responsible organizations and institutions
	2. The Slovak Republic will actively continue developing its cooperation with and coordination of the activities with EU authorities and member states in the area of anti-drug policy. It will participate in enforcing a well-balanced European approach to drug-related issues and developing international cooperation in compliance with the valid agreements on cooperation and association on the principle of partnership and joint responsibility.	2013 - 2016	Ministry of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic	Evaluation Report

	It will aim its efforts on developing cooperation with third countries, neighboring countries and the countries of the origin or transit of drugs and precursors. This mostly concerns framework conventions EU regulating relations with three groups of countries: acceding and candidate countries and potential candidates for EU membership, countries of the European Neighborhood Policy (ENP) and other third countries.			
	3. The Slovak Republic will continue to actively join the activities of the Horizontal Working Group for Drugs (HDG) and will actively speak on the level of the Committee of the Permanent Representatives of the EU Member States (COREPER) in preparing external and internal political standpoints and documents designated for approval by the EU Council or the EU Council and Parliament.	2013 - 2016	Ministry of Health of the Slovak Republic	Assessment Report
	4. The Slovak Republic will also continue strengthening its cooperation within the framework of the Pompidou Group, the ministerial group of the Council of Europe (CoE) for drug-related issues.	2013 - 2016	Ministry of Education, Science, Research and Sport of the Slovak republic	Evaluation Report

<p>5. Through the development and improvement of the quality of monitoring instruments of the drugs situation in society, the Slovak Republic will actively participate in the activities of the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA) and the development of cooperation with national centers for drug monitoring of EU member states within the framework of the European Information Network on Drugs (REITOX).</p>	<p>2013 - 2016</p>	<p>Ministry of Health of the Slovak Republic</p>	<p>Evaluation Report</p>
<p>6. The Slovak Republic will participate in relevant joint customs or police-customs operations under the patronage of the World Customs Organization (WCO) and Customs Cooperation Working Party (CCWP) of the EU Council.</p>	<p>2013 - 2013</p>	<p>Ministry of Interior of the Slovak Republic, Ministry of Finance of the Slovak Republic</p>	<p>Evaluation Report</p>

V. INFORMATION, RESEARCH, MONITORING AND ASSESSMENT / cross-cutting topic

Main priority: To contribute to better understanding of all aspects of drug-related issues and effects of individual measures and thus provide credible, complex and factual groundwork for the purposes of the policy and measures.

Goal	Priorities	Timeli- ne	Responsible party	Evaluation Indicator and Instrument
<p>1. To contribute to better dissemination of outcomes of monitoring, research and evaluation on the national and EU level and this ensure strengthening of synergies, balance allocation of financial sources and avoid duplication of efforts. This can be accomplished through harmonization of methodologies, constitution of network structures and closer cooperation.</p>	<p>1. The Slovak Republic as the EU member state should continue investing in information exchange, collection and monitoring of data, research and assessment of the situation in the area of drugs and in reaction to this situation on the national and EU level. This should concern all relevant aspects of drug-related issues including drug demand and supply. A special emphasis should be laid on preservation and further improvement of data collection and elaboration of reports by means of new key indicators EMCDDA in the area of reduction of drug demand.</p>	<p>2013 - 2016</p>	<p>Ministry of Education, Science and Research and Sport of the Slovak Republic, Ministry of Interior of Slovak Republic</p>	<p>Evaluation Report</p>
	<p>2. To ensure and strengthen the training of people working in this area in key areas – in the area of reduction of drug demand as well as in the area of reduction of drug supply.</p>	<p>2013 - 2016</p>	<p>Ministry of Interior of the Slovak Republic, Ministry of Finance of the Slovak Republic, Ministry of Defence of the Slovak Republic, Ministry of Labour, Social Affairs and Family of Slovak republic, Ministry of Agriculture and Rural Development of the Slovak Republic</p>	<p>Relevant evaluable outcomes – the number of targeted, training and educational activities.</p>

MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY